

2011 sausio 24 d.

NEPRIKLAUSOMYBĖS KARTA IŠSISKIRIA KITOKIA PILIETINE GALIA

Jau ketvirtą kartą metų pabaigoje Pilielinės visuomenės institutas atlieka Lietuvos visuomenės pilietinės galios tyrimą. 2010-aisiais vykdyto tyrimo metu buvo atidžiau nagrinėjamos Lietuvos jaunimo, Nepriklausomybės metais brendusių 15-29 metų žmonių, pilietinės nuostatos ir aktyvumas.

Reprezentatyvią gyventojų apklausą 2010-ųjų gruodį Pilielinės visuomenės instituto užsakymu atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“. Tyrimą parėmė Švietimo ir mokslo ministerija.

Tyrimo duomenys rodo, kad jaunimas turi šiek tiek daugiau pilietinės galios nei vidutiniškai jos turi visa Lietuvos visuomenė: jaunimo pilietinės galios indeksas 2010 metais buvo **38,9**, o visuomenės – **35,5** vieneto iš 100 galimų.

Pilietinės veiklos

Daugiausia Lietuvos gyventojų dalyvauja trijose pilietinėse veiklose: aukoja labdarai (56 proc.), eina į aplinkos tvarkymo talkas (50 proc.) ir dalyvauja vietos bendruomenės veikloje (34 proc.). Šios veiklos sutelkia ir daugiausia jaunimo. Tačiau jose dalyvauja šiek tiek mažesnė jaunimo dalis: aukoja labdarai 48 procentai jaunų žmonių, dalyvauja aplinkos tvarkymo talkose – 45 procentai, o vietos bendruomenių veikloje – 26 procentai jaunuolių. Kita vertus, didesnė dalis Lietuvos jaunimo dalyvauja veikloje, paremtoje naujų informacinių technologijų panaudojimu (13 proc.), ar renkasi vartojimo prekes, atsižvelgdami į politinius ir etinius motyvus (14 proc.): tokių žmonių dalis visuomenėje sudaro atitinkamai 8 ir 10 procentų.

Daugiau tikėjimo piliečių galia paveikti sprendimus

Paklausti, kaip elgtųsi, jeigu jiems ir jų aplinkos žmonėms iškiltų vietinės reikšmės problema, pavyzdžiui, šalia gyvenamosios vietos būtų ketinama statyti kenksmingų atliekų perdirbimo gamyklą, jauni žmonės dažniau nurodė, kad imtųsi organizuoti veiklą šiai problemai spręsti (31 proc.). Tokių žmonių dalis visoje visuomenėje yra mažesnė - 22 procentai.

Lietuvos jaunimui yra būdingas optimistiškesnis požiūris į eilinių piliečių galia paveikti visuomenei svarbius sprendimus. Jaunimo pilietinės įtakos suvokimo indeksas yra 56,5, tuo tarpu visos visuomenės pilietinės įtakos suvokimo indekso vidurkis – 47,0 iš 100 galimų.

Mažas domėjimasis viešaisiais reikalais, menkas politinis išprusimas

Lietuvos jaunimas mažiau nei visa visuomenė domisi politinėmis šalies naujienomis: jas kasdien svarbu sužinoti penkiems iš dešimties jaunų žmonių. Tokiomis naujienomis kasdien besidominčių žmonių dalis visoje visuomenėje yra didesnė - 7 iš 10.

2010 metų pilietinės galios tyrime pirmą kartą buvo matuojamas politinis išprusimas. Apklausoje respondentams buvo pateikti 5 klausimai apie Lietuvos politinę sistemą. Jauni šalies gyventojai daug rečiau teisingai atsakė į šiuos klausimus nei vyresni Lietuvos žmonės. Tik 4 iš 10 jaunų žmonių galėjo nurodyti, kokia Lietuvos politinė partija laimėjo paskutinius rinkimus į Seimą bei pozicijuoti šią partiją kairės-

dešinės skalėje. Jaunimo teisingų atsakymų į politinių žinių klausimus procentas yra nuo 14 iki 18 procentų mažesnis nei visos visuomenės teisingų atsakymų nuošimtis.

Per keturis pastaruosius metus Lietuvos visuomenės pilietinė galia augo

2010-ųjų Lietuvos visuomenės pilietinės galios (PGI) indeksas – 35,5 iš 100 galimų. Tai rodo, kad mūsų šalies gyventojų pilietinis pajėgumas yra menkas.

Tačiau, palyginę praėjusių metų tyrimo rezultatus su visų trijų ankstesnių metų duomenimis, matome, kad nuo 2007-ųjų bendra Lietuvos visuomenės pilietinė galia nors ir labai nežymiai, bet stiprėjo: išaugo nuo 33,9 iki 35,5 balo. Labiausiai keitėsi pilietinio aktyvumo rodiklis: per ketverius metus gyventojų aktyvumas išaugo nuo 27,4 iki 37,8 balų iš 100 galimų. Tai optimizmą skatinantis pokytis: dalyvavimas pilietinėje veikloje ilgainiui gali brandinti gyventojų pasitikėjimą savo jėgomis. Kita vertus, pilietiškumui impulsų neteikia Lietuvos socialinė aplinka: per ketverius metus ji išliko nelabai palanki pilietiškai aktyviems žmonėms. Gyventojai buvo ir lieka įsitikinę, kad pilietiškai aktyvus žmogus mūsų visuomenėje gali patirti įvairios asmeninės žalos.